Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
Estonian Chamber of Commerce and Industry

Haridusministeerium
Munga 18
50088 Tartu

Teie 29.10.2013 nr 1.1-11/13/6013

Meie 08.11.2013 nr 4/ 258

Eesti elukestva õppe strateegia 2020 projekt

Lugupeetud härra Janar Holm

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi Kaubanduskoda) tänab Teid võimaluse eest avaldada arvamust Eesti elukestva õppe strateegia 2020 projekti (edaspidi Projekt) kohta. Käesolevaga teatame, et tutvustasime Projektiga kavandatavaid muudatusi ka läbi Kaubanduskoja infokandjate oma liikmetele. Järgnevalt esitame omapoolsed kommentaarid Projekti kohta.
Üldise märkusena peame vajalikuks rõhutada, et peame Projektis valitud suunda ja kirja pandud põhimõtteid äärmiselt oluliseks ja Eesti majandust ja ettevõtluskeskkonda pikaajaliselt toetavaks.

1. *Strateegilise meetmena tuuakse projektis välja järgmist: "Elukestva õppe võimaluste ja töömaailma vajaduste vastavus. Elukestva õppe süsteemi sujuvaks ja isereguleerivaks toimimiseks on vajalik, et õppekavad oleksid asjakohased ja info tööturu ning majanduse arengute kohta kõigile lihtsalt kättesaadav. Inimeste õpivalikuid suunatakse eelkõige asjaliku info ja nõustamise kaudu. Eesmärk on luua kvaliteetsed, paindlikud ja mitmekesiste valikutega ning tööturu arenguvajadusi arvestavad õppimisvõimalused ja karjäärinõustamine. /…/ Teadlike valikute kujundamiseks info- ja nõustamisteenuste pakkumine (karjääriinfo ja -õpetus, info ameti- ja kutsealade tööhõive, töötuse ja palkade kohta, karjäärinõustamine). /…/ Eesti jaoks oluliste majandussektorite kindlustatust kvalifitseeritud kohalike töötajatega tuleb oluliselt parandada, et tõsta Eesti majanduse tootlikkust ja ekspordivõimekust. Esmajärjekorras tegeletakse nn kasvuvaldkondadega, mis on määratletud „Eesti Teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegias 2014−2020" ning „Eesti ettevõtluse kasvustrateegias 2020"."*

Kaubanduskoda tunnustab eesmärki ühildada õppimisvõimalused töömaailma vajadustega. Väikese riigi puhul on ressursside efektiivne kasutamine ainuvõimalik lahendus. Siinjuures on kindlasti oluline saada tööandjatelt sisendit selliste vajaduste kaardistamiseks ning vajalik on tihe koostöö õppeasustustega sel teemal. Teadlike karjäärivalikute puhul on varajane nõustamine hädavajalik (nagu strateegias välja pakutud 7.-9. klass), kuid see võiks jätkuda aktiivselt kutsekoolis ja gümnaasiumis ning ka ülikoolis. Samuti on siin oluline tähelepanu juhtida nõustajate oskustele ja

Toom – Kooli 17, 10130 Tallinn • ESTONIA • Reg Nº 80004733
Tel: +372 604 0060 • Faks: +372 604 0061 • www.koda.ee • e-mail: koda@koda.ee

teadmistele, võimalusel võiks kaaluda ka tööandjate esindajate kaasamist nõustamisse.
Strateegias on rõhutatud ka kasvuvaldkondade olulisust. Kaubanduskoja hinnangul oleks siinkohal tähtis, et teadlike karjäärivalikute puhul tulevased õppurid omaksid infot sellest, milliseid valdkondi perspektiivikamateks peetakse ning millised võimalused neil on tööturul eneserealiseerimiseks, kui nad teevad valiku teatud õppekava kasuks. Hetkel võib pidada ülikoolide endi poolt esitatud infot õppekavade sisu ja võimaluste kohta tööturul siiski liialt ilustavaks, et seda piisavaks pidada.

2. *Strateegias tuuakse välja: „Teadlike erialavalikute tegemiseks on kõigile inimestele kättesaadavad asjalik info ja nõustamine."*

Siin oleks oluline määratleda, kuidas seda info kvaliteeti hinnata ja kuidas see on mõõdetav. Tagasiside tööandjatelt on kindlasti vajalik kvaliteedi hindamisel.

3. *Strateegia seab eesmärgiks suurema tähelepanu praktikakorraldusele: „Tööandjad osalevad aktiivselt õppe sisu kujundamises ning pakuvad töökohapõhise õppe ja praktika võimalusi."*

Antud teema puhul peab Kaubanduskoda vajalikuks lisada, et strateegia koostaja peavad arvestama sellega, et kõigilt ettevõtjatelt ei saa eeldada valmisolekut praktikakohtade loomiseks. Praktika korraldamine eeldab ressurssi ning arvestades seda, et enamuse ettevõtjatest moodustavad väike- ja keskmise suurusega ettevõtjad, siis on selge, et neilt oodata praktikakohtade loomist ei lähe kokku ettevõtjate võimalustega. Siiski võib olla oluline motiveerida ka neid ettevõtjaid praktikante vastu võtma, sest see annaks võimaluse õpetada välja noort tööjõudu vastavalt oma ettevõtte vajadustele. Samas ei saa unustada, et ettevõtjate huvi praktikantide on vastu on seda suurem, mida suuremat praktilist väärtust näevad tööandjad õppekavadel õpetatavas.

4. *Projektis tuuakse välja järgmist: „Strateegia rakendamise edukus sõltub sellest, kas kõik olulised osapooled tajuvad oma rolli ja vastutust ülesannete täitmise eest." Elukestva õppe süsteemi arendamisel tuuakse välja järgmine põhimõte: „Õppija aktiivne osalus ja vastutus. /.../ Õppija muutub objektist subjektiks, osaleb õppeprotsessi kavandamises, võtab vastutuse tulemuse saavutamise eest ning saab õpetajalt arengut toetavat tagasisidet, eelkõige kokkulepitud võtmepädevustele."*

Antud juhul tekib õiguslikust vaatenurgast küsimus, et kui räägitakse vastutusest, siis mis juhtub, kui siis seda vastutust ei võeta.

5. *Projektis tuuakse välja: „Eesti kõrgharidus on atraktiivne nii Eesti kui ka välismaa õppijatele. /.../ Eesti jaoks oluliste majandussektorite kindlustatust kvalifitseeritud kohalike töötajatega tuleb oluliselt parandada, et tõsta Eesti majanduse tootlikkust ja ekspordivõimekust. Esmajärjekorras tegeletakse nn kasvuvaldkondadega. /.../Kõrghariduses kujundatakse kasvuvaldkondades toetusmeetmete abil välja rahvusvaheliselt atraktiivsed õppekavad.*

Antud juhul ei tule Projektist välja, kuidas sobituvad omavahel rahvusvaheliselt atraktiivsed õppekavad ning kasvuvaldkondades kvalifitseeritud tööjõu kasvatamine, Kas kõrghariduse atraktiivsus välisõppuritele on eesmärgiks omaette, nö äritegemine ülikoolidele, mille kaudu lisaraha teenitakse või võiks see olla võimalus ka kaasamaks neid õppureid Eesti tööturule.

Lugupidamisega,

[digitaalselt allkirjastatud]

Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Silvia Kruusmaa silvia.kruusmaa@koda.ee 6040060